

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Ragna-Roke, (et dansk Æmter)

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Ragna-Roke, (et dansk Æmter)", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, University of Aarhus. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_312_12-intro-shoot-idm137.pdf (tilgået 29. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Forord

Forordet har form som et rimbrev, en klassisk lyrisk genre Grundtvig før havde anvendt, og som i Danmark især mestredes af Jens Baggesen. Rimbrevet (eller den poetiske epistel) henter sin formmodel fra bl.a. Horats og Ovid og afspejler for så vidt oplysningstidens litterære fokus på antikken.

I de to første afsnit af forordet imødegår Grundtvig med en kraftig ironisk tone tidens poetik, den romantiske tanke om kunstens selvgylldighed, og fokuserer på den mere begrænsede digter (sig selv), der ikke som det virkelighedsfjerne geni "spiller bare for at spille", men "altid har et Maal i Sigte" (s. 302). Han fremdrager Horats, Orfeus og Brage som sine ligemænd, der "sikkert heller ikke spilt for ingen Ting" (s. 304). Med et velvalgt rimpar fremfører han sin beklagelse over indflydelsen i åndslivet fra det tyske – selv er han rundet af det jyske, dvs. det folkelige og jævne; han har endda haft tid til at studere dialekterne.

Ud over kritikken af den formålsløse kunst, gør Grundtvig også op med det romantiske krav om originalitet, "at digte Splinter-Nyt" (s. 304). Til alle tider har digterne opført sig som tyveknægte, nogle med mere succes andre: "Dog mangan Een fik Ord for Mester i at stjæle, / Enddog han havde fast kun Nemme til at hæle" (s. 305). Traditionen har en vigtig betydning for Grundtvig, og den vender han sig mod i sin digtning; man forstår, at han anser de fleste digtere for 'hælere', siden nyskabelser i kunsten er "sjeldne Vahre" (s. 305, jf. Toldberg 1950, s. 87). Efter denne ironiske nedgradering af sig selv fra geni til det underordnede talent, præsenterer han sit digteriske alternativ, altså "Ragna-Roke", som "Huusmands-Kost" til et tidsfordriv, hvad man på jysk kalder et "Æmter" (s. 307). Til degraderingen hæftes nu også denne folkelige betegnelse, der af Grundtvig er centralt betonet allerede med værkets overskrift.

Derefter kommer angrebet på tidsskriftet *Athene*, der i juli 1817 havde bragt en generel kritik af Grundtvigs litterære udvikling, i hvilken han kun havde været "altfor heldig i sine Bestræbelser efter at tilintetgjøre sin litteraire Værdi, ja man kunde sige sin hele aandelige Virksomhed" (Hjort 1817, s. 77). Yderligere kritiseres han for at have resigneret kunstnerisk, efter han har kastet sig i armene på den saliggørende tro, som han vil finde i Luthers lære. Allerede i januarnummeret 1815 fik Grundtvigs *Roskilde-Riim* (1814) skudsmål som et værk, hvori "han virkelig har druknet endeel Poesie i utallige Riim" ("Almindeligt Oversyn af den danske Litteratur i Aaret 1814", s. 75). Grundtvig parafraserer flere steder artiklerne (jf. Lundgreen-Nielsen 1980, s. 764, og Toldberg 1955, s. 64 f.), og den omtalte drukning giver ham anledning til at fremkomme med en række maritime ordspil og billeder i fortalen. Sluttelig, for at understrege sin ydmyge position i samtiden, sammenligner Grundtvig sig selv med en flue, først siddende udsat på "Tidens lange Næse" (s. 309), dernæst som fluen, kendt fra *Den yngre Edda*, der forstyrrer dværgen Brok ved blæsebælgen, mens Mjølner smedes; resultatet er hammerens fejlagtigt korte skaft.

Lundgreen-Nielsen fremhæver, at de iscenesatte ironiske lag i fortalen er svære at gennemskue (1980, s. 764). Samtidig er de dog afgørende for, at Grundtvig kan revse og distancere sig fra tidsånden (Toldberg 1950, s. 87). Hans sigte er at imødegå den romantiske poetik og tanken om kunstens selvgylldighed og genindsætte det kristne moment på dets rette plads i poesien. Fornedrelse og ydmyghed, at gøre sig lille, er centrale elementer i digtet. Toldberg har peget på, at værkets helhedstanke består i fremhævelsen af Luthers nådeforkyndelse og fokusere på forholdet mellem Gud og mennesket, med mennesket underlagt og prisgivet Guds vilje. Fromhed og selvfornedrelse går hånd i hånd i den forbindelse (Toldberg 1950, s. 81).